

Helsingfors kyrkliga samfällighets verksamhetsberättelse och bokslut för 2023

Gemensamma kyrkofullmäktige 13.06.2024 § 47
28/00.01.01/2024

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkofullmäktige

- 1) fastställer Helsingfors kyrkliga samfällighets verksamhetsberättelse och bokslut och antecknar verksamhetsberättelsen för kännedom
- 2) beslutar att bokslutets överskott, 31 694 482,21 € överförs till det egna kapitalets över-/underskottskonto,
- 3) beviljar ansvarsfrihet för de räkenskapskyldiga.

Behandling

Förvaltningsdirektör Juha Silander presenterade ärendet.

Bokslutets korrigerade sidor hade delats ut på borden. Förutom tekniska korrigeringar saknades två tabeller, underskiftssidan och BDO: s revisionsberättelse. Rättelserna gällde endast de finskspråkiga sidorna. Fullmäktige hade fått korrigeringarna per epost.

Under behandlingen gjordes åtta inlägg.

Beslut

Beslutsförslaget godkändes.

Beslutshistoria

Gemensamma kyrkorådet 21.03.2024 § 88

Föredragande Samfällighetens direktör Rintamäki Juha

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkorådet:

- 1) undertecknar och godkänner för egen del samfällighetens verksamhetsberättelse och bokslut för 2023
- 2) överlämnar verksamhetsberättelsen och bokslutet till revisorerna för granskning
- 3) antecknar församlingarnas verksamhetsberättelser för kännedom
- 4) ger förvaltningsdirektören rätt att vid behov i den undertecknade verksamhetsberättelsen och bokslutet göra smärre korrigeringar och kompletteringar av teknisk natur.

Kyrkorådet föreslår att gemensamma kyrkofullmäktige:

- 5) fastställer Helsingfors kyrkliga samfällighets verksamhetsberättelse och bokslut och antecknar verksamhetsberättelsen för kännedom
- 6) beslutar att bokslutets överskott, 31 694 482,21 €, överförs till det egna kapitalets över-/underskottskonto.

Behandling

Förvaltningsdirektör Silander redogjorde för ärendet.

Under behandlingen gjorde två inlägg.

Beslut

Beslutsförslaget godkändes.

Beslutshistoria

Gemensamma kyrkorådet 23.05.2024 § 47

28/00.01.01/2024

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkorådet antecknar revisorernas revisionsberättelse för 2023 för kännedom och fogar den till bokslutsmaterialet som ges till gemensamma kyrkofullmäktige.

Gemensamma kyrkorådet föreslår att kyrkofullmäktige behandlar frågan om beviljande av ansvarsfrihet för de räkenskapskyldiga.

Beslut

Beslutsförslaget godkändes. Beslutsförslaget godkändes.

Redogörelse

Helsingfors samfällighets revisionssammanslutning har reviderat förvaltningen, bokföringen och bokslutet för räkenskapsperioden 1.1.–31.12.2023 och gett sitt utlåtande gällande den genomförda revisionen. Revisionsberättelsen är undertecknad av den huvudansvariga revisorn den 13.5.2024. Revisionsberättelsen är bilaga till fördragningen.

Enligt revisionsberättelsen har samfällighetens förvaltning till väsentliga delar skötts lagenligt och i överensstämmelse med de beslut som fattats. Samfällighetens interna revision har i väsentliga delar skötts på vederbörligt vis. Samfällighetens bokslut och koncernbokslut jämte bilagor har uppgjorts i enlighet med bestämmelserna och anvisningarna om uppgörande av bokslut. Bokslutet ger korrekt och tillräcklig information om samfällighetens verksamhet, ekonomi, ekonomiska utveckling och ekonomiska ansvar under räkenskapsperioden.

Enligt revisionsberättelsen föreslås att bokslutet godkänns och att de redovisningskyldiga beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret som nu reviderats.

Redogörelse

Verksamheten

Samfällighetens verksamhetsberättelse och bokslut för 2023 presenteras i bilagan. Församlingarnas verksamhetsberättelser utgör en egen bilaga.

I ljus av statistiken

I sin strategi lovar kyrkan i Helsingfors att öppna kyrkans dörrar så att varje unika av Gud skapad mänska ska kunna vara, komma och agera. År 2023 avslutades den tvååriga strategiperioden i vilken verksamheten styrdes av två centrala mål: 1) en inbjudande och lyssnande kontakt och att komma samman 2) att ta samhällsansvar

genom att erbjuda lokaler, nätverk, kompetens och resurser med vilka vi kan hjälpa de mest utsatta i samhället.

Av samfällighetens verksamhetskostnader som uppgår till 109,5 mn € hänför sig ca 58 % till församlingarna och 42 % till de gemensamma tjänsterna. De totala lönekostnaderna för samfällighetens personalresurs var ca 54,3 mn € vilket motsvarar 1 060 årsverken. Ungefär 60 % av arbetsinsatserna gjordes i församlingarna. Av samfällighetens personalstyrka arbetade 44 % i andligt arbete.

Vid utgången av 2023 hade Helsingfors ev-luth församlingar 310 515 medlemmar. Medlemsantalet har minskat med 1,6 % dvs 4 931 personer sedan föregående år. Det verkar som om medlemsflykten varit störst år 2021 och 2022 då minskningen under bägge åren var ca 6 800 personer. En förklarande faktor är att stadens totala befolkning smängd ökade under åren. Frånsett att kyrkans medlemmar flyttade påverkades medlemsantalet av antalet dop (2 339), dödsfall (3 971), personer som gått med i kyrkan (1 856 personer äldre än ett år) och av antalet personer som lämnade kyrkan (6 828). Nu hör 46,0 % av stadens invånare till kyrkan.

Helsingfors dragningskraft i fråga om studerande och unga vuxna märks också i kyrkans statistik. Uppdelat enligt åldersgrupp är den entydigt största gruppen 20-29 åringar (ca 45 000). Således hör ungefär var sjunde helsingforsare till denna grupp. Det är också denna grupp som är mest benägen att lämna kyrkan. I Helsingfors har 48 % av de vuxna som lämnade kyrkan inte fyllt 30 år. Den näst största gruppen som hör till kyrkan är i åldern 30–39 år, men denna grupp är förhållandevis liten. An 30-39 -åringarna hörde endast ca 33 % till ev-luth kyrkan. En förklaring är att antalet personer med annat modersmål än svenska eller finska är störst i just denna åldersgrupp. De följande åldersgrupperna, 40-, 50-, 60- och 70-åringarna är ungefär lika stora (35 000–37 000).

Fortfarande är det mainstream att höra till kyrkan bland dem som är äldre än 60 - åringarna (medlemsprocent 61 %) och bland 10–19 -åringarna (52 %). I åldersgruppen 0-9 år sjunker medlemsantalet fortsättningsvis. I den gruppen hör bara 39 % till kyrkan och den negativa förändringen var proportionellt sett störst i den gruppen under 2023. Av helsingforsföräldrarna som hör till kyrkan låter ca 75 % döpa sina barn i spädbarnsåldern.

Drygt 3 200 helsingforsungdomar födda år 2008 gick i skriftskola och konfirmerades ifjol. Detta motsvarar 91 % av 15 -åringarna och 52 % av hela årskullen. Drygt 120 tonåringar döptes i samband med skriftskolan. Sammanlagt anslöt sig drygt 150 ungdomar till kyrkan i samband med skriftskolan.

De kyrkliga vigslarna var 768 (året innan 925), 826 medlemmar vigdes civilt (året innan 836). I bägge kategorierna var detta det lägsta antalet under hela 2000-talet. Nästan alla helsingforsförsamlingar viger numera samkönade par.

Under 2023 förrättades 4 571 jordfästningar i kyrkorna och på begravningsplatserna. På samfällighetens begravningsplatser gravsattes 5 555 personer. 87 % av de döda hade kremerats.

Medborgarna tog farväl av nobelpristagaren och republikens 10:e president Martti Ahtisaari, som den 10 november jordfästes i Domkyrkan. Begravningsföljet gick genom centrum till Sandudds begravningsplats längs gator som kantades av sörjande stadsbor.

56 % av de finskspråkiga och 60 % av de svenskspråkiga helsingforsarna hörde till någon av stadens ev-luth församlingar. Helsingfors har redan mer än 130 000 invånare vars modersmål inte är svenska eller finska. Många helsingforsare med invandrarbakgrund räknar sig som kristna, men av dem som har ett annat modersmål hör inte ens 3 % till en helsingforsförsamling. I slutet av 2023 var de 3 377 till antalet och deras modersmål var oftast r y s k a, estniska, engelska eller kinesiska. Sedan 2017 har antalet personer som talar ett främmande språk ökat med 30 000. Under samma tid var antalet medlemmar med främmande modersmål oförändrat i helsingforsförsamlingarna.

Helsingfors har 16 finska församlingar. Som bosatta på de finska församlingarnas område räknas personer vars modersmål är finska, samiska eller något icke nordiskt språk. Vid utgången av 2023 var medlemsantalet till 288 562. Procentuellt sett flest medlemmar hade Pakilan seurakunta (64,0 %). Mer än hälften av de på området bosatta hör till kyrkan också i Haga, på Drumsö, i Munksnäs och i Tölö samt på de tre svenska församlingarnas områden. Lägst är medlemsprocenten på Mikaelin seurakuntas område i östra Helsingfors (37,7 %).

Vid utgången av 2023 hade de svenska församlingarna i Helsingfors 21 953 medlemmar. Den högsta medlemsprocenten (63,3 %) hade Matteus församling i östra Helsingfors. Som närvarande befolkning på de svenska församlingarnas områden räknas

Nya ledare

Till ordförande för kyrkofullmäktige som valdes hösten 2022 utsågs Wiking Vuori. Ordförandes mandatperiod är två år. Således kommer Vuori att leda kyrkofullmäktige under perioden 2023-2024. Christoffer Perret fortsätter som fullmäktiges vice ordförande. Kyrkoherden i Vartiokylän seurakunta, sedermera Mikaelin seurakunta, Jukka Pakarinen som varit gemensamma kyrkkorådets ordförande sedan september 2018, lämnade uppdraget vid utgången av år 2023. Till hans efterträdare utsåg Helsingfors domkapitel Maika Vuori, kyrkoherde i Pitäjänmäen seurakunta. Riitta Asikanius fortsätter som vice ordförande.

Vid årsskiftet genomfördes fusionen mellan Vartiokylään seurakunta och Mikaelin seurakunta. Till den nya Helsingin Mikaelin seurakuntas kyrkoherde utnämnde domkapitlet Jukka Pakarinen, f d kyrkoherde i Vartiokylän srk.

Kyrkoherdekollegiet fick tre nya medlemmar. Vid årsskiftet tillträdde Hilikka Niemistö som kyrkoherde för Töölön seurakunta, Haagan seurakunta valde Mari Mattsson till kyrkoherde. Den nya kyrkoherden för Matteus församling heter Patricia Högnabba.

Också i två andra församlingar blev det aktuellt med val av kyrkoherde. Daniel Björk lämnade Petrus församling för att övergå till andra uppgifter. Församlingen förberedde ett indirekt val av ny kyrkoherde. Församlingsrådet vid Lauttasaaren seurakunta valde Kalle Kuusniemi, som tillträdde kyrkoherdetjänsten i februari 2023. Tjänsten blev vakant då Juha Rintamäki i början av året blev samfällighetens direktör på heltid. Samtidigt inrättades direktörens byrå, som är en ny instans inom samfällighetens administration.

Ny strategi

I juni beslutade kyrkofullmäktige ändra och förnya samfällighetens strategiprocess. Man enades om att detta skulle ske genom dialog med ev-luth kyrkan och församlingarnas strategier och strategiprocesser. Den nya strategin ska gälla för både församlingarna och de gemensamma tjänsterna. Syftet med dialogen är att ge personalen och de frötroendevalda möjlighet att kommentera strategiinnehållet och utnyttja sin sakkunskap då strategin utarbetas.

Strategin utformades i fyra steg – insikt, åsikt, val och förverkande. I insiktsfasen koncentrerade man sig på att beskriva och analysera verksamhetsmiljön. Under åsiktsfasen bereddes framtidsscenarier och en vision; mot vilken framtid styr vi kyrkan i Helsingfors? Valskedet bereddes i slutet av 2023 för att möjliggöra beslut om strategin i januari 2024. Valen som görs under förverkligandefasen genomförs i sinom tid. Utfallet kommer att evalueras.

Församlingarna

I flera år har församlingarnas i sina verksamhetsberättelser fått besvara sex centrala frågor: Detta behövdes vi för; Vad förändrades under året; Hur förverkligades de tre viktigaste konkreta målen; Räckte personal-, lokal- och de ekonomiska resurserna till; Hur förverkligades medlemmarnas engagemang samt Vad lärde vi oss inför nästa år. Svaren varierade kraftigt i fråga om stil, infallsvinkel och omfattning, men de stora, generella och gemensamma riktlinjerna kunde ändå urskiljas. Den som vill

bekanta sig med någon enskild församlings verksamhet eller svar kan med fördel läsa igenom församlingarnas verksamhetsberättelser.

Under 2023 spreds bruket av AI snabbt. Sammanfattningen av församlingarnas verksamhetsberättelser som ingår i bokslutsboken är långtgående AI-genererad med hjälp av ChatGPT4. Därefter kontrollerades, editades och kompletterades texten med mänskliga krafter.

Testet ställer kyrkan på prov. Medlemmarna, personalen, ledningen och beslutsfattarna måste överväga hur gemene helsingforsare på webben ska kunna hitta information om församlingarnas verksamhet, mål och syfte. AI används nu för informationssökning och frågor men då utvecklingen går i rasande takt måste vi överväga vad slags synlig och osynlig information och känsla kyrkan sprider till den virtuella och fysiska omvärlden. Lyckas kyrkan finnas där mänskorna är, dvs också på webben?

Helsingforsförsamlingarna ordnade tillsammans med sina samarbetsparter två evenemang till stöd för Ukraina och ukrainarna. Den 24.2.2023, då ett år gått sedan Ryssland inledde sitt brutala anfall mot Ukraina samlades tusentals människor på Senatstorget till en gemensam sympatyttring för Ukraina. Under evenemanget Ljus för Ukraina lystes domkyrkans trappor upp i kvällsmörkret av tusentals stearinljus, som statsledningen och helsingforsarna tänt. Ett halvt år senare arrangerade samfälligheten Mothersforpeace och Ukrainalaisten yhdistys Suomessa ry en solrosmarsch på den ukrainska självständighets-dagen den 24.8. Marschen gick till Senatstorget. Helsingfors stad, Universitetet och den ukrainska ambassaden fungerade som samarbetsparter i arrangemangen.

Ekonomi

Ekonomi visar överskott. Likviditeten är mycket god och de likvida medlen har ökat. I samfällighetens balansräkning finns inga lån. De till 100 % ägda husbolagens lånestock uppgår till ca 35 mn €, vilket är ca 18 % av de likvida medlen. Med beaktande av husbolagens lån är samfällighetens soliditet fortsättningsvis på god nivå.

Självförsörjningsgraden är i praktiken 100 %, eftersom samfälligheten inte har några långfristiga krediter. De korta krediterna utgörs av normala resultatregleringar och leverantörsskulder, därför är soliditetsprocenten 97.

Detta är den högsta soliditetsprocenten bland landets församlingar. Mätt med €/medlem ligger samfälligheten på plats nio. Tillgången på likvida medel och antalet dagar dessa förslår placerar samfälligheten på plats 11. År 2023 var församlingsekonomiernas antal 247. Av de 20 största hade Helsingfors samfällighet den starkaste ekonomin enligt flera mätare (de likvida medlens tillräcklighet, soliditet, finansieringstillgångar, relativ skuldsättning. Endast samfälligheterna i Uleåborg, Kouvola och Helsingfors är skuldfria).

Bokslutet för 2023 visar ett exceptionellt överskott; 31,7 mn €. Efter bokföringsmässiga nedskrivningar och återbetalningar är verksamhetens överskott 23,6 mn €. De likvida medlen ökade med 26,4 mn € och uppgick vid årsskiftet 216,3 mn €.

Många faktorer bidrog till överskottet 2023. Verksamhetsintäkterna blev 0,7 mn högre och -kostnaderna 1,7 mn lägre än år 2022. Således blev verksamhetsbidraget 2,4 mn € lägre. Däremot var skatteintäkterna 11,3 mn högre. Finansieringsintäkterna blev, efter avdrag för kostnaderna, 13,9 mn € högre än 2022 – i detta fall har förändringarna i placeringsvärdet beaktats. Netto genererade placeringarna (fastigheter och kontanter) lika mycket som år 2022 dvs 10,9 mn €.

Resultaträkning 2023 och 2022

<i>milj. euroa</i>	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot	18,8	18,2
Toimintakulut	-93,5	-95,2
TOIMINTAKATE	-74,7	-77,1
Kirkollisverotulot	94,5	83,2
Valtionrahoitus	13,3	13,0
Verotuskulut	-1,4	-1,4
Kirkon rahastomaksut	-9,5	-9,3
Rahoitustuotot ja -kulut	19,0	5,0
VUOSIKATE	41,3	13,5
Poistot ja arvonalentumiset	-10,2	-13,6
TILIKAUDEN TULOS	31,2	-0,1
Poistoeron muutos	0,6	0,6
Tilikauden ylijäämä	31,7	0,5

Verksamhetsintäkterna ökade från föregående år med 0,7 mn € (+3,6 %). Ökningen i euro var störst, 0,8 mn €, i fråga om biljettintäkter och försäljning av programblad. Nästmest ökade ersättningarna från staten och kommunerna, 0,4 mn €, vilket i praktiken utgjordes av Helsingfors stads andel av kostnaderna för eftisverksamheten. Hysesintäkterna steg med nästan 200 000 €.

Driftskostnaderna minskade med 1,7 mn € (-1,8 %) från föregående år. Personal-kostnaderna minskade med 0,5 mn € (-0,9 %). Köptjänsterna minskade med 1,1 mn € (-4,9 %), entydigt störst var inbesparingen i fråga om byggande och underhåll av byggnader, 1,1 mn € (-49,8 %). Köp av varor och förnödenheter hölls i stort sett på samma nivå som föregående år (-1,0 %). Mätt i euro var minskningen kraftigast i fråga om elkostnaderna (ca 180 000 € / -10,9 %) medan värmekostnaderna ökade mest (ca 185 000 € / +25,3 %). De beviljade understöden uppgick till 4,1 mn € (-5,4 %).

Statens finansieringsbidrag ökade med 0,3 mn €. Kostnaderna för skatteuppbörden var oförändrade liksom avgifterna till kyrkans centralfond.

Differensen mellan finansieringsintäkterna och -kostnaderna som upptas i resultaträkningen uppvisar, exklusive värdeförändringar, ett överskott om 10,8 mn €. Skillnaden mellan avkastningen på placeringar och -bostäderna och deras kostnader visade ett nettoöverskott om 8,5 mn €. Ränteintäkterna var 0,6 mn € och kostnaderna 7 262 €. Differensen mellan övriga finansieringsintäkter och kostnader visade ett underskott om 2,8 mn €.

Nedskrivningarna ökade årsbidraget och räkenskapsperiodens resultat med 8,1 mn €. Nedskrivningarna är kalkylmässiga och bygger på placeringarnas noterade värde vid årsskiftet.

Årsbidraget var 41,4 mn € vilket utan nedskrivningar motsvarar 33,2 mn €. Avskrivningarna var 10,2 mn €. Gravskötselns och testamentssfondernas intäkter och kostnader, som bokförs separat, noterades i samfällighetens resultaträkning, men deras inverkan på resultatet neutraliseras genom överföringar.

Räkenskapsperioden uppvisade ett överskott om 31,2 mn €. Avskrivningsdifferensen var +0,6 mn €. Summan av dessa gav ett överskott om 31,7 mn €. Utan nedskrivningar var överskottet 23,6 mn €.

Förslag till behandling av resultatet:

Räkenskapsperiodens resultat	31 132 684,71
Minskning av avskrivningsdifferensen	567 717,11
Räkenskapsperiodens överskott	31 694 482,21

Föreslås att räkenskapsperiodens överskott överförs till över-/underskottskontot.

Barnkonsekvensbedömning

Verksamheten som beskrivs i bokslutet samt församlingarnas och de gemensamma tjänsternas verksamhetsberättelser har positiva konsekvenser för barnen. Församlingarnas barnarbete når en stor del av barnen i olika åldersgrupper. I församlingarna beaktas nästan alla barn av vår fostran. Stödet till barnfamiljerna hör till hörnstenarna i diakoniarbetet.

Tilläggsuppgifter

Förvaltningsdirektör Juha Silander, juha.silander@evl.fi